

Identificatie van het burgerlijk geneeskundig en geestelijk personeel

Pilootdepartement: Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu

Werkdocument 17

I. TOE TE PASSEN MAATREGELEN

A. Rechtsgrond

1. Internationaal recht.

- a) Conventie van Genève betreffende de bescherming van burgers in oorlogstijd van 12 augustus 1949.
- b) Eerste Aanvullend Protocol van 8 juni 1977 bij de Conventies van Genève van 12 augustus 1949, inzake de bescherming van de slachtoffers van internationale gewapende conflicten, artikelen 15 en 18.

2. Nationaal recht.

- a) Wet van 3 september 1952 houdende goedkeuring van de 4 Conventies van Genève van 1949 (Belgisch Staatsblad van 26 september 1952).
- b) Wet van 16 april 1986 houdende aanneming van het Aanvullend Protocol bij de Conventies van Genève van 12 augustus 1949 inzake bescherming van de slachtoffers van internationale gewapende conflicten (Belgisch Staatsblad van 7 november 1986).
- c) Wet van 16 april 1986 houdende aanneming van het Aanvullend Protocol bij de Conventies van Genève van 12 augustus 1949 inzake bescherming van de slachtoffers van niet-internationale gewapende conflicten (Belgisch Staatsblad van 7 november 1986).
- d) Wet van 5 augustus 2003 betreffende ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht (Belgisch Staatsblad van 7 augustus 2003).

B. Analyse van de te nemen maatregelen.

1. *« 1. Burgerlijk geneeskundig personeel dient te worden ontzien en beschermd.*

Het burgerlijk geestelijk personeel dient te worden ontzien en beschermd. De bepalingen van de Verdragen en van dit Protocol betreffende de bescherming en de herkenbaarheid van het geneeskundig personeel zijn evenzo op hen toepasselijk. » (P I - artikel 15).

2. Het artikel 20 van de Vierde Conventie van Genève betreffende de bescherming van burgers in oorlogstijd maakt een onderscheid tussen enerzijds het vaste personeel, uitsluitend belast met het werk in en het beheer van burgerziekeninrichtingen, met inbegrip van het personeel, belast met het opzoeken, verzamelen, vervoeren en behandelen van gewonde en zieke burgers, van gebrekkigen en kraamvrouwen, en anderzijds het ander personeel, belast met het werk in en het beheer van burgerziekeninrichtingen.

Voor wat de eerste categorie betreft zal dit personeel in bezet gebied en in de gebieden waar militaire operaties plaats vinden zich kenbaar maken door middel van een identiteitskaart welke de hoedanigheid van de houder vermeldt en voorzien is van diens fotografie en van het droogstempel van de bevoegde autoriteit, en bovendien door middel van een gestempelde en tegen vocht bestand zijnde armband, welke bij het verrichten van de werkzaamheden om de linker arm zal worden gedragen. Deze armband zal worden verstrekt door de Staat en voorzien zijn van het embleem, bedoeld in artikel 38 van de Eerste Conventie van Genève betreffende de verbetering van het lot der gewonden en zieken zich bevindende bij de strijdkrachten te velde.

De tweede categorie heeft het recht, bij de verrichting van de werkzaamheden, de bovenvermelde armband te dragen en de identiteitskaart zal de werkzaamheden vermelden welke hen zijn opgedragen.

Hetzelfde artikel 20 van de vierde Conventie legt de directie van iedere ziekeninrichting op te allen tijde een dagelijks bijgehouden lijst van haar personeel ter beschikking te houden van de bevoegde nationale dan wel bezettingsautoriteiten.

Het artikel 18 - 3 van het Eerste Protocol bepaalt expliciet de algemene herkenbaarheid van het burgerlijk en geestelijk personeel aan het kenteken en aan de identiteitskaart waaruit hun status blijkt.

3. Het embleem als bedoeld in artikel 20 van de Vierde Conventie en artikel 18-3 van het Eerste Protocol, wordt omschreven in het artikel 38 van de Eerste Conventie van Genève, zijnde het heraldieke teken van het rode kruis op wit veld. Voor de landen die reeds, in de plaats van het rode kruis, de rode halve maan als kenteken gebruiken, wordt dit embleem eveneens erkend (de rode leeuw en zon op wit veld wordt als kenteken in de zin van deze Conventie niet meer gebruikt).
4. De identiteitskaart zoals bedoeld in het artikel 20 van de Vierde Conventie en het artikel 18-3 van het Eerste Protocol, wordt bepaald in het hoofdstuk I "Identiteitskaarten" van de Bijlage bij het Eerste Protocol. Een onderscheid wordt gemaakt tussen enerzijds de identiteitskaart voor het permanent burgerlijk geneeskundig en geestelijk personeel (artikel 1) en de identiteitskaart voor het tijdelijk burgerlijk geneeskundig en geestelijk personeel.

- C. Door de Staat te nemen of voor te bereiden maatregelen:
1. Reglementering betreffende de te nemen maatregelen, d.i. het ter beschikking stellen van de dagelijks bijgehouden lijst van het erkend personeel, door de ziekeninrichtingen.
 2. Het opstellen van een wetgeving die het gebruik van het kenteken reglementeert.
 3. Het opstellen van een wetgeving inzake het gebruik en toekenning van de identiteitskaarten.

II. BETROKKEN DEPARTEMENTEN

- A. Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
- B. Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken.
- C. Federale Overheidsdienst Justitie

III. BUDGETTAIRE WEERSLAG

De budgettaire weerslag van de te nemen maatregelen is gering.

IV. STAND VAN ZAKEN

- A. Reglementering inzake de dagelijkse bijgehouden lijst van het erkend personeel.

Wetgeving:

- Wet van 31 december 1963 inzake de civiele bescherming;
- Koninklijk Besluit van 23 oktober 1964 tot bepaling van de normen die door de ziekenhuizen en hun diensten moeten worden nageleefd;
- Koninklijk Besluit van 17 oktober 1991;
- Koninklijk Besluit van 12 januari 1970;

Het Koninklijk Besluit van 23 oktober 1964, zoals gewijzigd door het Koninklijk Besluit van 17 oktober 1991, bepaalt in uitvoering van de Wet van 31 december 1963 betreffende de civiele bescherming dat ieder ziekenhuis over een door de gouverneur goed te keuren actieplan moet beschikken om het hoofd te bieden aan grote ongevallen binnen en buiten het ziekenhuis. Het plan moet voorschriften bevatten, onder meer in verband met de beschikbaarheid van het personeel van het ziekenhuis - een lijst van de geneesheren en van alle personeelscategorieën van het ziekenhuis, die oproepbaar en meteen beschikbaar zijn, moet voorhanden zijn - en de bescherming van het personeel en van de slachtoffers.

Het Koninklijk Besluit van 23 oktober 1964, zoals gewijzigd door het Koninklijk Besluit van 12 januari 1970, bevat eveneens een norm die aan de bedienaren

van de eredienst en de lekenraadgevers de ongehinderde uitoefening van hun opdracht moet waarborgen.

B. Gebruik, controle en misbruik van het kenteken.

Wetgeving:

Wet van 4 juli 1956 tot bescherming van de benaming "Rode Kruis", van de tekens en emblemen van het Rode Kruis.

De wet stelt in artikel 1 dat, onverminderd andere strafbepalingen, al wie met schending van de internationale overeenkomsten, die het gebruik ervan regelen, gebruik maakt van één van de benamingen "Rode Kruis", "Kruis van Genève", "Rode Halve Maan" of "Rode Leeuw en Zon" of van één van de tekens of emblemen, welke met die benamingen overeenkomen, gestraft wordt met gevangenisstraf van 8 dagen tot 3 jaar en met geldboete van 26 tot 3000 frank of met één van die straffen alleen.

Het artikel 2 stelt dat de voormelde straffen, voor misbruiken begaan in oorlogstijd, worden bepaald op 15 dagen tot 5 jaar en een geldboete van 50 tot 5000 frank of met één van die straffen alleen.

De wet van 5 augustus 2003 voegt in het Strafwetboek een artikel 136quater in dat naar luid van §1, 29°, het perfide gebruik van het embleem van het Rode Kruis of de Rode Halve Maan of van andere beschermende emblemen erkend door het internationaal humanitair recht, op voorwaarde dat zulks de dood of ernstig lichamelijk letsel ten gevolge heeft, strafbaar stelt

Er is geen wetgeving die bepaalt wie dit of dat kenteken mag gebruiken en op welke voorwaarden.

C. Inzake de identiteitskaarten.

Krachtens het ministerieel besluit van 10 oktober 1960 houdende inschrijving van het kenteken en het inschrijvingsbewijs uitgereikt aan de houders van het brevet van ziekenhuisassistent of ziekenhuisassistente (Belgisch Staatsblad van 2 december 1960, zoals gewijzigd door het ministerieel besluit van 4 februari 1980, Belgisch Staatsblad van 6 juni 1980), het ministerieel besluit van 10 oktober 1960 houdende beschrijving van het kenteken en het inschrijvingsbewijs, uitgereikt aan de houders van het diploma van vroedvrouw, gegradueerde verpleger of gegradueerde verpleegster (Belgisch Staatsblad van 2 december 1960) en het ministerieel besluit van 1 september 1964 houdende beschrijving van het kenteken en het inschrijvingsbewijs, uitgereikt aan de houders van het brevet van verpleger en verpleegster (Belgisch Staatsblad van 27 oktober 1964) wordt aan iedere gebrevetteerde, gegradueerde of vroedvrouw een getuigschrift van inschrijving uitgereikt. Dit getuigschrift vermeldt de naam van betrokkene, diens geboortedatum en geboorteplaats, evenals de datum van uitreiking. Het getuigschrift is voorzien van een foto van betrokkene, die afgestempeld wordt. Het bewijs heeft een roze kleur voor ziekenhuisassistenten en -assistentes, een blauwe kleur voor de verplegers en verpleegsters. Voor gegradueerden is de "kleur" van het bewijs wit. Deze bewijzen zijn verkrijgbaar in het Nederlands, Duits of Frans. Ook aan andere categorieën van geneeskundig personeel - kinderverzorgsters, kinesitherapeuten en

arbeidstherapeuten - wordt een gelijkaardig getuigschrift afgeleverd. Mits enige aanpassing kunnen deze inschrijvingsbewijzen voldoen aan de verdragsverplichting ex artikel 20 van de vierde conventie van Genève. Aan licentiaten in de geneeskunde wordt geen getuigschrift van inschrijving afgeleverd. Hier dringen andere maatregelen zich op.

Sinds 1991 worden deze inschrijvingsbewijzen niet meer afgeleverd aan de hierboven vermelde categorieën van gezondheidszorgverstrekkers, met name gebrevetteerde en gegradueerde verpleegkundigen, vroedvrouwen, ziekenhuisassistenten, kinderverzorgsters, kinesitherapeuten, ergotherapeuten en logopedisten die zijn afgestudeerd in opleidingsinstituten die vallen onder de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap.

Kentekens per beroepscategorie worden sinds 1985 niet meer afgeleverd voor verpleegkundigen, vroedvrouwen, ziekenhuisassistenten kinderverzorgsters en kinesitherapeuten, afgestudeerd in opleidingsinstituten die vallen onder de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap.

Om te voldoen aan de bepalingen van de Vierde Conventie van Genève betreffende de bescherming van burgers in oorlogstijd, lijkt een aanpassing van de wetgeving, die het gebruik van het kenteken en de identiteitskaart reglementeert, nodig.

V. VOORSTELLEN VAN BESLISSING

Het is aangewezen dat de betrokken departementen, in het bijzonder wat betreft de reglementering van het gebruik van het kenteken en van de identiteitskaartende nodige werkgroepen oprichten.

VI. LAATSTE BIJWERKING

Mei 2004

VII. DATUM VAN GOEDKEURING DOOR DE ICHR

8 juni 2004

VIII. BIJLAGEN

/